

Propunere de dezvoltare a carierei universitare

Actorul de astăzi trebuie să fie pregătit să facă față unor cerințe din ce în ce mai complexe care vizează capacitățile lui de înțelegere, de implicare, de transformare dar și testarea limitelor condiției fizice (dans, acrobație chiar) ca și cele ale abilităților de a cânta pe scenă, nu numai de a vorbi. Musicalul câștigă din ce în ce mai mult teren și pe scenele românești de teatru și dacă, în școlile de teatru din străinătate – mai ales Anglia și America dar nu numai -, există secții special care se ocupă de pregătirea complexă a unui actor care joacă, vorbește, cântă și dansează cu aceeași măiestrie, până nu de mult, școlile românești de profil nu s-au preocupat, în mod special, de acest tip de actor. Astăzi însă "piața" o cere și astfel, trebuie să conturăm oarecum din mers, procesul de formare a unui astfel de actor-cântăreț, din ce în ce mai căutat. Există profesori foarte buni care și-au asumat această sarcină dificilă. La concretizarea și la perfecționarea acestui proces cred că pot fi de ajutor, în următorii ani.

Sunt absolventă a liceului de muzica « George Enescu » din București (pian clasic, cu atestat) și a UNATC « I.L. Caragiale », secția Actorie (cu master și doctorat). De peste 20 ani sunt implicată în show-biz-ul muzical românesc dar și în teatru, cât și în teatrul muzical. Am trupa mea (Irina Sarbu Band), colaborez cu alte trupe de jazz dar nu numai căci am urcat pe scenă și alături de orchestre simfonice și de big-banduri și am fost solicitată și în musicaluri în care am jucat și am cântat. Am un repertoriu vocal extreme de variat – de la prelucrări vocale de muzica clasică la jazz, muzică ușoară, folclor, etnojazz, muzica franceză, samba, bossa nova –, cânt în mai multe limbi – engleză, franceză, portugheză, italiană, rusă, spaniolă - iar marele meu avantaj – în contextual dat – este că știu ce înseamnă să formezi o voce, cunosc bine diferențele de imparație dintre emisia vorbită și cea cântată, am învățat să rezolv probleme vocale și cunosc multe soluții prin care se poate rezolva, vocal, un moment ce ridică probleme deosebite. Având la bază studii serioase de muzică și teatru și experiența de profesor, mă pot adresa colegilor mai tineri vorbind din interiorul subiectului, exemplificând

concret, iar această abilitate va face cu siguranță mult mai ușoară munca noastră comună întru atingerea țelului artistic urmărit. Iată câteva exemple:

În cânt, de multe ori, cuvintele nu sunt chiar cele mai potrivite pentru linia melodică sau ritmică pe care ele sunt puse. De vină sunt, de cele mai multe ori traducerile din limbi străine – unde, inițial, muzica a ținut cont de vocalitatea și ritmul interior al limbii originale – dar și lipsa de experiență concretă în lucrul cu vocea, a textierilor. În aceste cazuri, există diferite trucuri care să-l facă pe actorul-cântăreț să depășească problema – o vocală mai deschisă în loc de una mai închisă, un E (cu gâtul larg deschis) în loc de I (cu gâtul strâns) de exemplu, rezolvă problema unei note în acut, fără ca inteligibilitatea textului să aibă de suferit. Dacă înlocuirea este făcută conștient, cu abilitate tehnică, deși interpretul va cânta vocala E publicul va percepe tot I-ul necesar în cuvânt.

Teoretic, un actor sau cântăreț trebuie să poată vorbi/cânta în orice poziție. Pentru actorul de dramă mult mai ușor decât pentru cântărețul care are de lucrat, mult mai complex, cu aparatul fonator. Aparatul fonator este format dintr-un ansamblu de organe și cele mai importante dintre acestea sunt plămânii, diafragma, traheea, laringele, faringele bucal, faringele nazal (cavumul), fosele nazale, cavitatea bucala, dintii, limba, buzele, oasele fetei și care sunt indispensabile unul de celalalt în crearea actului fonator și a emisiei celor două elemente fonetice care sunt *consoanele* și *vocalele*. Altfel spus, la crearea actului fonator participa într-o strânsă colaborare *sistemul respirator* și *rezonatorii*. Cel care cântă are deci de luptat, în principal, cu coloana de aer, cu conducerea emisiei sunetului într-un anumit loc de unde să rezolveze cel mai bine, cu acuratețea înălțimilor ca și cu corectitudinea ritmurilor. Este aici calea destul de lungă până la reușită. Dar, totul se poate învăța dacă tânărului, la început de drum, i se arată și exemplifică totul corect, pe înțelesul lui și mai ales credibil, prin exemplificarea profesorului.

Dozajul energiei psihice, fizice (mai ales dacă este vorba și de dans) dar și cel al respirației, de exemplu, în partitura muzicală, sunt esențiale și ele trebuie bine și

corect învățate. Doar un practician îți poate indica, într-o partitură cântată, când poți "fura" aerul de care ai mare nevoie sau când poți să îți odihnești vocea - și mai ales cum să o faci!- ca să poți să duci rolul până la capăt. Aruncarea cu capul înainte în rol, patima interpretării, intensitatea trăirilor specifice mai ales vârstelor tinere, sunt situații ce consumă foarte multă energie și ele trebuie bine și mai ales conștient stăpânite. Experiența scenei – desigur și nereușitele – te pot învăța, în timp. Mult mai bine este că iei cunoștință de toate aceste pericole în procesul de învățare, pe băncile școlii, astfel că atunci, când primește rolul dorit, tânărul actor să știe ce trebuie să facă și mai ales ce nu trebuie să facă. Cunoștințele de meserie sunt cu atât mai importante atunci când i se cere să și cânte.

Expresivitatea unei fraze cântate trebuie și ea studiată, gândită și construită. Nimic nu trebuie lăsat la voia întâmplării. Aici, accentele joacă un rol foarte important. Atât cele metrice, impuse de fraza muzicală cât și cele cerute de un cuvânt sau o exclamație.

Am enumerate doar câteva dintre problemele ce se ridică în fața unui actor care dorește să și cânte. Mai adaug că importanța studiului față în față, profesor-un singur student, este esențială. Pentru că fiecare student, este un caz aparte, cu talentele sau lipsurile lui. Sunt sigură că, până la un anumit nivel care poate fi apreciat drept bun, orice student poate - prin studiu serios și îndrumare corectă – să evolueze și să își dezvolte calitățile muzical-vocale. Cei cu talente speciale – ureche muzicală, ritm bun, voce cu real potențial, poate și cu experiența studiului unui instrument – au desigur, șansa unei evoluții mai spectaculoase care vizează performanța. Cred însă sincer că, și în cazul lor, îndrumările și sfaturile unui profesor care dublează cunoștințele teoretice de specialitate cu experiența practică sunt esențiale. Pentru această relație activă și productivă dintre student și profesor m-am pregătit, mă pregătesc și voi continua să mă pregătesc mereu.

Irina Sârbu 2022